

Työsuojelun haasteet poikkeusoloissa

Eila Hietanen ja Janne Hirvonen

Ongelmat paljolti samoja oli sitten läsnä työpaikallansa tai etätyössä. Ei koeta helpoksi lähestyä ihmistä etänä, kun pitäisi ratkoa jotain työsuojelullista ongelmaa. Ei ole niin luontevaa kysyä 'mitä kuuluu?' etänä. Isoja ongelmavyhtejä vaikea purkaa Teamsin kautta.

Viestintä, uudet ohjeet, vastuut?

Koettiin hyvänä työsuojelupäällikön ja/tai -organisaation nopeaa otetta ohjeiden ja suojarusteiden saamiseksi.

Tärkeää on yleensäkin, mutta erityisesti poikkeusoloissa, ettei ketään 'palloteltaisi' paikasta toiseen avun tarpeen hetkellä, vaan työsuojelun tehtävät ja vastuut ovat selvät.

Huomioitava viestinnän tasapuolisuus. Työntekijät, jotka joutuivat tekemään työtä työpaikallansa, saattoivat hämmentyä etätyökehotuksesta ja kokivat, että johdonkin ohjeistus koski lähinnä vain etätyöläisiä.

Joissain tapauksissa annetusta ohjeistuksesta, esim. ns. maskipakosta, on jouduttu pyytämään lausuntoa oikeusasiamieheltä (mutta ratkaisut yhä avoimia).

Muuttuneiden ohjeistusten perustelut myös tärkeitä, silloin 'pakkotoimenpiteetkin' helpompi omaksua.

On tärkeää, että muuttuneista tilanteista opitaan ja otetaan tarvittaessa käyttöön uusia ohjeita.

Mikä on riski? Mikä on työsuhdeturva?

Riskien arviointia ja työsuhdeturvan kattavuutta piti pohtia uudelleen. Äkkiseltään on haastavaa vastata mitä riskejä on, kun olosuhteet poikkeavat työpaikan tavanomaisista olosuhteista.

Riskiarviointi auttoi, mutta työsuojeluorganisaatiolla ei ole mahdollisuutta käydä läpi nopeasti koko henkilökuntaa. Ehkä enimmäkseen 'äänekkäät' saivat riskiarvioinnin.

Erityisesti etätyöskentelyn työsuhdeturvan sopimuksia oli otettava uudelleentarkasteluun.

Yhteisöllisyyden ylläpitäminen ja tukeminen?

Yhteisöllisyyttä haittaa epätasa-arvoisuuden tunne: varsinkin lähityöntekijät kokivat epätasa-arvoiseksi, kun ei ole mahdollisuutta jäädä kotiin.

Vaikka työntekijä olisi lähitöissä, voi shän ilti tuntee yksinäisyyttä: esim. jos työ laboratorioissa, ei välttämättä juurikaan tapaa ketään työpäivänsä aikana. Etäisyyksien pidentäminen ja muut lähikontaktirajoitukset lisäsivät yksinäisyyden tunnetta entisestään.

Toisaalta poikkeustilanne saattaa pakottaa eri yksiköt, tukipalvelut, laboratoriot jne. tiivistämään yhteistyötä toimintojen ylläpitämiseksi ja siten jopa parantaa yhteisöllisyyttä.

Työsuojelu ja matkustaminen?

Piti pohtia entistä tarkemmin matkustamista: onko tämä matka niin tärkeä asia, että vaikuttaa urakehitykseen tai tutkimuksen onnistumiseen?

Tilannetietojen luotettavuus maailmalla? Voiko kaikkien kohdemaiden virallisiin tautitilanelukuihin luottaa?

Yllättävät ja hankalat tilanteet: esim. tutkijatohtori lähti kotimaahansa, muttei pääse takaisin. Lentolippua joudutaan jatkuvasti siirtämään. Tilanne aiheuttaa epävarmuutta hänen koko tutkijanuraansa.

Ekskursioiden järjestäminen piti unohtaa tai vaati erityisiä järjestelyitä.

Päivittäisten työmatkojen turvallisuus erityisesti joukkoliikennevälineissä? Kehotus yksityisautoiluun tai muihin yksityisliikennevälineisiin, kävelyyn tai poikkeustapauksissa matkustamiseen taksilla.

Opiskelijoiden tukeminen?

Selkeät ohjeet.

Turvallisuusohjeet.

Opiskelijoille on pyritty järjestämään työtiloja esim. kaupungilta. Yliopistolta on vaadittu tilojen lisäämistä pikaisesti, mutta yo:lla ei ole siihen aina mahdollisuutta.

Ryhmäkokoja on pienennetty ja ryhmiä lisätty.

Opiskelijan ilmoittauduttava henkilökohtaisesti.

Jonkin verran on annettu tarvikkeita kotiin – mutta pitkäaikaisesti ei kestävä ratkaisu.